

مزیتها و پتانسیلهای بخش های اقتصادی استان خراسان جنوبی

استان خراسان جنوبی یکی از شرقی ترین استانهای ایران و سومین استان پهناور شور، با فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی و دارای مفاخر بزرگ است. پتانسیلهای بسیاری برای توسعه در بخشهای گوناگون اقتصادی، دارا میباشد و یکی از دروازه های اقتصادی کشور افغانستان به شمار میرود.

• دلایل عمده برای سرمایه گذاری در استان خراسان جنوبی:

- ۱- دارا بودن ۲ گمرک رسمی به نام های گمرک بیرجند و گمرک ماهیرود و ۴ بازارچه مرزی فعال به نامهای ماهیرود ، گلورده ، یزدان و دو کوهانه
- ۲- قرار گرفتن استان در مرز ثقل محور ترانزیتی شرق ایران .
- ۳- استقرار استان در مسیر بزرگراههای آسیایی و امکان استفاده از سرمایه گذاری بین المللی در توسعه شبکه حمل و نقل منطقه.
- ۴- قرار گرفتن در مسیر ترابری هوایی منطقه (بین المللی) و توسعه ظرفیتهای ترابری هوایی.
- ۵- وجود منطقه ویژه اقتصادی در شهرستان بیرجند با ۷۳۰ هکتار در مرز استان و ۱۰۰ هکتار دیگر آن در مرز ایران و افغانستان .
- ۶- فرصت طلایی همسایگی با کشور افغانستان با ۳۳۱ کیلومتر مرز مشترک با توجه به بازار مصرفی گسترده این کشور .
- ۷- وجود ۱۴ دانشگاه معتبر و مختلف دولتی و غیردولتی و ۵ مرز آموزش عالی .
- ۸- امکان بهره گیری غنی از انرژیهای تجدید شونده خورشیدی، بادی و ...
- ۹- وجود ۲۰ شهرک و ناحیه صنعتی با دارا بودن ۲۱۷۱ هکتار اراضی در اختیار.
- ۱۰- رتبه ششم در تعداد معادن استانهای کشور با وجود بالغ بر ۵۱۵ معدن و ۵۳ نوع ماده معدنی با ذخیره قطعی ۲.۵ میلیارد تن.

* ساختار زمین شناسی منحصربه فرد و وجود پتانسیلهای کانیهای مهمی چون طلا، قلع، تنگستن، مس، سرب، روی، آهن، زغال سنگ و ذخایر غنی

* سنگهای تزئینی (نظیر گرانیات، مرمریت، تراورتن، مرمر و...)...

* رتبه اول ذخایر زغالسنگ، منیزیت و خاکهای نسوز شور .

۱۱- وجود مزیت‌های نسبی در برخی تولیدات کشاورزی :

*رتبه اول در تولید زرشک و عناب، رتبه دوم در تولید زعفران، رتبه سوم در تولید گیاهان دارویی، رتبه چهارم در تولید پنبه، رتبه پنجم در تولید گل نرگس و رتبه ششم در تولید انار کشور.

*داشتن رتبه سوم کشوری با وجود ۸۰۰ نوع گیاهان دارویی در استان.

*امکان استفاده از دشتهای و حاشیه کویر در پرورش دام نظیر شتر، شترمرغ، بز کرکی و...

*امکان تشکیل و راه اندازی شرکتهای سهامی زراعی با توجه به فعالیت ۷ شرکت سهامی زراعی و کسب مقام اول از لحاظ کمی و کیفی در کشور.

۱۲-برخورداری از ظرفیت های تاریخی، فرهنگی، صنایع دستی و طبیعی در توسعه صنعت گردشگری:

* وجود بیش از ۱۵۰۰ اثر تاریخی شناسایی شده در سطح استان و ثبت بیش از ۸۱۶ اثر تاریخی در فهرست آثار ملی کشور

* وجود بیش از ۱۹ باغ تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور

* وجود ۱۰ منطقه نمونه گردشگری و تعداد ۱۳ روستای هدف به همراه ۵ مجتمع آب درمانی ساماندهی شده.

• مهمترین قابلیتها، توانمندیها و فرصتهای سرمایه گذاری بخشهای اقتصادی استان

بخش صنعت:

*وجود ۲۰ شهرک و ناحیه صنعتی فعال در سطح استان به عنوان بستر مناسب استقرار صنایع.

*وجود مراکز دانشگاهی و آموزش عالی به عنوان پشتیبان نیازمندیهای علمی، پژوهشی و تکنولوژی .

تولیدات مهم صنعتی استان:

*انواع لاستیک، سیمان خاکستری، کاشی دیواری، کاشی سرامیک کف، لوله و اتصالات پلی اتیلن، بسته بندی خشکبار، حبوبات و زعفران، کنسانتره.

*زغالسنگ، ماسه سیلیسی، شمش منیزیم، اکسید منیزیم، چینی بهداشتی، سنگهای تزئینی، پودرهای میکرونیزه معدنی واحدهای تولیدی شاخص بخش صنعت و معدن

استان.

• مهمترین پروژه های سرمایه گذاری در بخش صنعت استان:

- طرح توسعه کویر تاپر

- طرح توسعه اکسید منیزیم

- طرح سیمان باقران

- طرح منیزیم رویال

- طرح گندله و کنسانتره آهن امید نور

- پروژه تولید شمش چدن

- تولید کک حرارتی

- واحد فولاد قائنات

- طرح سیمان قائن

بخش معدن:

مزیتها و توانمندیهای استان در بخش معدن:

- وجود منابع ارزشمندی از مواد معدنی فلزی و غیرفلزی و ذخایر غنی سنگهای تزئینی
- رتبه ششم در تعداد معادن استانهای کشور با دارا بودن ۵۱۵ معدن
- بالاترین میزان تنوع معدنی در سطح کشور با ۵۳ نوع ماده معدنی
- رتبه چهارم کشوری از حیث اشتغال واحدهای معدنی به تعداد ۸۳۸۲ نفر
- رتبه ۱۲ کشوری در ذخایر قطعی معادن
- رتبه اول ذخایر زغالسنگ کشور
- رتبه اول ذخایر منیزیت کشور

- رتبه اول ذخایر خاکهای صنعتی نسوز کشور

مهمترین ذخایر معدنی استان

زغالسنگ/ مس / طلا / آهن / سرب / سنگهای تزئینی / منیزیت / کرومیت / بنتونیت / کائولن

اولویتهای سرمایه گذاری در بخش صنعت و معدن:

- ایجاد واحدهای فرآوری مواد معدنی با توجه به غنای ذخایر معدنی
- تولید محصولات غذایی و مصرفی متناسب با نیاز استانهای همجوار و نیز کشور افغانستان با توجه به مرز مشترک و وجود بازارچه ها و گمرک مرزی.
- فرآوری انواع سنگهای تزئینی، فرآوری سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی
- کنساتره سنگ آهن، گندله سنگ آهن، آهک هیدراته، واحدهای کوچک
- تولید فولاد به روش SLRN و صنایع پایین دستی فولاد .
- کنساتره مس، مس کاتد، واحدهای پایین دستی مس شامل شمش، مفتول و لوله های مسی و...
- تولید آجرهای شیشه ای و تزئینی
- استحصال فلز منیزیم از ذخایر دولومیتی
- تولید مصنوعات چینی بهداشتی، ظروف چینی با برند و فناوری روز دنیا،
- فرآوری و تولید مواد اولیه معدنی صنایع کاشی و سرامیک.

بخش کشاورزی

مزیتها و توانمندیهای استان در بخش کشاورزی:

- رتبه اول کشوری و جهانی در تولید زرشک با تولید سالانه ۱۴۹۹۹ تن .
- رتبه اول کشوری در تولید عناب با تولید سالانه ۴۱۸۸ تن .
- رتبه دوم کشوری در تولید زعفران با تولید سالانه ۴۶ تن و فعالیت ۴ کارخانه فرآوری زعفران در استان و کسب رتبه نخست کیفی .
- رتبه سوم کشوری در تولید گیاهان دارویی با ۸۰۰ نوع گیاهان دارویی با کیفیت با تولید سالانه بیش از ۱۹۴۳ تن .
- رتبه چهارم کشوری تولید پنبه با تولید سالانه ۱۹۸۷۵ تن .
- رتبه پنجم کشوری تولید پسته با تولید سالانه ۱۲۱۸۳ تن .
- رتبه پنجم کشوری در تولید گل نرگس با تولید سالانه ۶.۱۱ میلیون شاخه.
- رتبه ششم کشوری در تولید انار کشور با تولید سالانه ۲۹۹۱۶ تن .
- رتبه اول کشوری در تعداد قنوات شامل ۶۱۹۷ رشته قنات، ۳۱۷۹ حلقه چاه عمیق و ۲۰۸۴ رشته چشمه با برداشت سالانه ۱۲۴۳.۴۱ میلیون متر مکعب آب
- رتبه اول شرکتهای سهامی زراعی در کشور از لحاظ کمی و کیفی با وجود ۷ شرکت سهامی زراعی

- رتبه دوم جمعیت شتر کشور با سهم ۲۰ درصدی به تعداد ۲۹ هزار نفر شتر
- وجود چرخه کامل تولید گوشت مرغ
- امکان استفاده از دشتهای و حاشیه کویر در پرورش دام نظیر شتر، شترمرغ، بز کرکی و ...

• اولویتهای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی:

- ایجاد واحدهای فرآوری محصولات کشاورزی و دامی نظیر زرشک، زعفران، عناب، گیاهان دارویی، کرک و پشم و سایر محصولات دامی، زراعی و باغی.
- احداث مجتمعهای تولید گیاهان دارویی
- ایجاد باغها و مزارع مکانیزه کشت زرشک و زعفران
- ایجاد مجتمع های بزرگ گلخانه ای و تولید انواع صیفی جات، قارچ صدفی و ...
- احداث دامداریهای صنعتی
- احداث کشتارگاههای صنعتی دام و طیور و صنایع جانبی (بسته بندی و کنسروسازی)
- پرورش ماهیان گرم آبی و سرد آبی
- ایجاد کارخانجات تولید کنسانتره و خشکبار میوه جاتی نظیر آلو، انجیر، بادام، شمش، عناب

• فرصتهای سرمایه گذاری اولویت دار در بخش کشاورزی:

احداث کارخانه تولید و بسته بندی کود پاستوریزه، احداث کارگاه بسته بندی گوشت قرمز، مونتاژ انواع تراکتور، تیلر و ادوات کشاورزی، تولید مالت و ماءالشعیر، کارخانه تولید کود کامل یا ماکروNPK، کارخانه تولید فرآوردههای گوشت سفید، کارخانه فرآوری کرک، ایجاد گلخانه بیست هکتاری و صنایع جانبی مرتبط، سردخانه محصولات پروتئین حیوانی، کارخانه تولید پنیر UF.

بخش گردشگری و صنایع دستی:

• مزیتها و قابلیت‌های استان در بخش میراث فرهنگی و گردشگری:

- برخورداری از ظرفیتهای تاریخی، فرهنگی و طبیعی در توسعه صنعت گردشگری
- وجود بلندترین تپه های ماسه ای جهان در استان
- وجود زیباترین سازه های طبیعی (توسط جریان باد) در استان
- وجود بیش از ۱۵۰۰ اثر تاریخی شناسایی شده در سطح استان
- ثبت بیش از ۸۱۶ اثر تاریخی، فرهنگی، طبیعی و معنوی در فهرست آثار ملی کشور
- وجود بیش از ۱۹ باغ تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی کشور
- وجود ۱۰ منطقه نمونه گردشگری و تعداد ۱۳ روستای هدف
- وجود تعداد ۱۴ موزه در سطح استان.
- تنوع تولیدات در صنایع دستی استان

- استان خراسان جنوبی به عنوان یکی از قطبهای قالی دستباف در کشور مطرح میباشد.

• مزیتها و قابلیت‌های استان در بخش صنایع دستی:

- امکان گسترش کارگاههای تراش سنگهای قیمتی با توجه به ذخایر معدنی مناسب در استان و کشور افغانستان و دسترسی به بازار فروش مناسب از طریقمرز کشور همسایه (افغانستان).
- وجود تعاونیهای تولیدی توانمند در استان
- تنوع تولیدات در صنایع دستی استان از جمله انواع پارچه های سنتی، گلیم و سفره آردی، جاجیم و محصولات تکمیلی، رودوزی های سنتی، سبذبافی، قالی و قالیچه و...
- افزایش فروش صادرات محصولات صنایع دستی از طریق ایجاد بسته بندیهای مناسب، بازاریابی اینترنتی، شرکت در نمایشگاههای خارجی و ...
- شناسایی و تجمیع کارگاههای خانگی در برخی رشته های خاص و بالا بردن کیفیت محصولات از طریق استانداردسازی کارگاهها
- تکمیل زنجیره تولید محصولات صنایع دستی از طریق تقویت خوشه های صنایع دستی در استان .
- امکان برپایی بازارچه های دائمی صنایع دستی در شهرستانهای استان.

زمینه های سرمایه گذاری بخش گردشگری استان:

سرمایه گذاری در مناطق نمونه گردشگری و روستاهای هدف گردشگری، سرمایه گذاری در آبگرمهای معدنی مجتمع های آبدرمانی، سرمایه گذاری در مناطق گردشگری کویری، احداث هتل در مراکز شهرستانها، احداث مجتمع های فرهنگی توریستی، سرمایه گذاری در اماکن تاریخی و تبدیل آنها به اماکن فرهنگی و توریستی و